

מיפוי המבחן בעברית לכיתה ה', תשע"ד (2014)

טור א'

שאלות המבחן לפי חלוקה לנושאים

שאלות המבחן	הנושא
1, 2, 3, 4, 6, 7, 10, 11, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 24, 25, 27, 28, 29, 30, 31, 32	הבנת הנקרא
5, 8, 9, 21, 22, 23, 26, 33	לשון ומטה-לשון
10, 12, 18, כ	הבעה בכתב

בטבלה שלהלן מוצגות השאלות העוסקות בהבנת הנקרא לפי סוג הטקסט (הסוגה) ולפי ממד ההבנה.

השאלות בהבנת הנקרא לפי סוג הטקסט (הסוגה) ולפי ממד ההבנה

סוג הטקסט			ממד ההבנה
שימושי	מידע	סיפור	
25, 27, 30	13, 14, 16, 17	1, 3, 6	איתור מידע
24, 29, 31	15, 20	2, 4, 7, 11	פרשנות והיסק
28, 32	18, 19	10	יישום הערכה וביקורת

טור ב'

שאלות המבחן לפי חלוקה לנושאים

שאלות המבחן	הנושא
1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 12, 13, 14, 15, 17, 18, 21, 22	הבנת הנקרא
24, 25, 27, 28, 29, 30, 31, 32	לשון ומטה-לשון
9, 10, 11, 16, 19, 20, 26, 33	הבעה בכתב

בטבלה שלהלן מוצגות השאלות העוסקות בהבנת הנקרא לפי סוג הטקסט (הסוגה) ולפי ממד ההבנה.

השאלות בהבנת הנקרא לפי סוג הטקסט (הסוגה) ולפי ממד ההבנה

סוג הטקסט			ממד ההבנה
שימושי	סיפור	מידע	
25, 27, 30	12, 14, 17	1, 2, 4, 5	איתור מידע
24, 29, 31	13, 15, 18, 22	3, 8	פרשנות והיסק
28, 32	21	6, 7	יישום הערכה וביקורת

הנושא: הבנת הנקרא, לשון ומטה-לשון

פרק ראשון: סיפור – "ממש גיבור"

טור א'	טור ב'	הפריט	סוג הפריט	ממד ההבנה / הנושא	מתוך תכנית הלימודים פרק ג' – רכיבי החינוך הלשוני פרק ד' – הישגים נדרשים
1	12	בתחילת הסיפור כתוב שפֿטריק זינק למים. מדוע החליט פֿטריק לעשות זאת?	פתוח	איתור מידע הבנת המשמעות הגלויה של פריטים בטקסט: עובדות, הגדרות, הסברים ורעיונות המפורשים בטקסט	
2	13	קראו את הקטע שלפניכם. <div style="border: 1px solid black; padding: 5px; margin: 5px 0;"> "פֿטריק לא חשב פעמיים, השליך את הילקוט וזינק למים. הוא היה שחיין טוב וידע שאין לו מה לחשוש מטביעה אלא רק מקור ומרטיבות." העתיקו מילים או צירופי מילים מהקטע שאפשר ללמוד מהם שפטריק פעל בזריזות. </div>	פתוח	פרשנות והיסק הבנת מילים וביטויים בהסתמך על הכתוב	תה"ל עמ' 48–51, 56–59, 75–76 הישג נדרש: 4 הישג נדרש: 6
3	14	מדוע התקשה פֿטריק לצאת מהתעלה?	פתוח	איתור מידע הבנת המשמעות הגלויה של פריטים בטקסט: עובדות, הגדרות, הסברים ורעיונות המפורשים בטקסט	
4	15	לפי שורות 23–26 אפשר ללמוד שפטריק –	ר"ב	פרשנות והיסק הבנת הרעיונות המשתמעים מתוך הטקסטים	

הנושא: הבנת הנקרא, לשון ומטה-לשון
 פרק ראשון: סיפור – "ממש גיבור"

ממוך תכנית הלימודים פרק ג' – רכיבי החינוך הלשוני פרק ד' – הישגים נדרשים	ממד ההבנה / הנושא	סוג הפריט	הפריט	טור ב'	טור א'
תה"ל עמ' 68–73 הישג נדרש: 8	לשון ומטה-לשון אוצר מילים, משמעות ומבנה (תחיליות וסיומות)	פתוח	כתבו בשתי מילים את המילים המודגשות.	16	5
תה"ל עמ' 48–51, 56–59, 76–75 הישג נדרש: 4 הישג נדרש: 6	איתור מידע זיהוי קשרים לוגיים המפורשים בטקסט	פתוח	לאחר שיצא פטריק מהתעלה עמדו לפניו שתי אפשרויות (שורות 20–29). כתבו חיסרון אחד שיש לכל אחת מהאפשרויות, לפי הסיפור.	17	6
	פרשנות והיסק הבנת מילים וביטויים בהסתמך על הכתוב	ר"ב	בשורות 64–65 כתוב שגברת בְּרִיטָן שלחה אל פטריק מבטים קורנים. אפשר ללמוד מכך שגברת בְּרִיטָן –	18	7
תה"ל עמ' 68–73 הישג נדרש: 8	לשון ומטה-לשון חיפוש מילה במילון לפי סדר אלפביתי חיצוני ופנימי	ר"ב	בשורות 13–14 כתוב: "הוא הרגיש פתאום חלש וחש את הקור של המים חודר לעצמותיו...". איזו מילה תחפשו במילון כדי למצוא את פירוש המילה לעצמותיו?	19	8
תה"ל עמ' 68–73 הישג נדרש: 8	לשון ומטה-לשון זיהוי זמנים וגופים של הפועל ושימוש תקין בהם	פתוח	השלימו את המשפטים במילים מאותה המשפחה של המילים המודגשות.	20	9

הנושא: הבנת הנקרא, לשון ומטה-לשון
פרק ראשון: סיפור – "ממש גיבור"

ממוך תכנית הלימודים פרק ג' – רכיבי החינוך הלשוני פרק ד' – הישגים נדרשים	ממד ההבנה / הנושא	סוג הפריט	הפריט	טור ב'	טור א'
תה"ל עמ' 48–51, 56–59, 75–76 הישג נדרש: 4 הישג נדרש: 6	יישום, הערכה וביקורת העלאת השערות בהסתמך על הטקסטים	פתוח	מה לדעתכם ירגיש פֶטְרִיק כשיגיע לבית הספר ביום שאחרי הצלת הכלבלבים? הסבירו את תשובתכם לפי סוף הסיפור . כתבו 2–3 שורות.	21	10
	פרשנות והיסק הבנת קשרים לוגיים בלתי מפורשים בתוך טקסט ובין טקסטים (מילוליים וחזותיים)	פתוח	קראו את המשפטים וכתבו למה מתכוונים במילים המודגשות , לפי הסיפור.	22	11

פרק שני: טקסט מידע – "כדור פורח"

מאת: תכנית הלימודים פרק ג' – רכיבי החינוך הלשוני פרק ד' – הישגים נדרשים	ממד ההבנה / הנושא	סוג הפריט	הפריט	טור א'	טור ב'
	איתור מידע הבנת המשמעות הגלויה של פריטים בטקסט: עובדות, הגדרות, הסברים ורעיונות המפורשים בטקסט	פתוח	השלימו את המילים החסרות לפי מה שקראתם.	13	1
תה"ל עמ' 24–27, 75–76 הישג נדרש: 4 הישג נדרש: 5	איתור מידע הבנת המשמעות הגלויה של פריטים בטקסט: עובדות, הגדרות, הסברים ורעיונות המפורשים בטקסט	סגור	סדרו את כלי התעופה שלפניכם לפי סדר התפתחותם. כתבו את המספר המתאים בכל משבצת – 1 – כלי התעופה המוקדם ביותר; 4 – כלי התעופה המאוחר ביותר.	14	2
	פרשנות והיסק הבנת הרעיונות המשתמעים מתוך הטקסטים	פתוח	מהו יתרונה של ספינת אוויר על פני כדור פורח?	15	3
	איתור מידע הבנת המשמעות הגלויה של פריטים בטקסט: עובדות, הגדרות, הסברים ורעיונות המפורשים בטקסט	פתוח	לאילו מטרות משמשים היום כדורים פורחים ללא נוסעים? כתבו שתי מטרות לפי מה שקראתם.	16	4

פרק שני: טקסט מידע – "כדור פורח"

טור א'	טור ב'	הפריט	סוג הפריט	ממד ההבנה / הנושא	מתוך תכנית הלימודים פרק ג' – רכיבי החינוך הלשוני פרק ד' – הישגים נדרשים
17	5	המידע על כדור פורח מופיע בארבעה קטעים. באיזה קטע אפשר למצוא תשובות על השאלות שלפניכם? סמנו ✓ במקום המתאים בטבלה.	סגור	איתור מידע הבנת המשמעות הגלויה של פריטים בטקסט: עובדות, הגדרות, הסברים ורעיונות המפורשים בטקסט	
18	6	האם הייתם מעוניינים לטוס בכדור פורח? נמקו את תשובתכם, לפי מה שקראתם בקטע מסביב לעולם ב-20 יום . כתבו 2-3 שורות.	פתוח	יישום הערכה וביקורת יישום הנלמד מהטקסטים בהקשרים אחרים	תה"ל עמ' 24-27, 75-76 הישג נדרש: 4 הישג נדרש: 5
19	7	מטרתו העיקרית של הקטע מסביב לעולם ב-20 יום היא –	ר"ב	יישום הערכה וביקורת הערכת מטרותיהם של הטקסטים	
20	8	בקטע המצאת הכדור הפורח כתוב שקשה לנווט את הכדורים הפורחים (פסקה שלישית). למה הכוונה במילה לנווט ?	ר"ב	פרשנות והיסק הבנת מילים וביטויים בהסתמך על הכתוב	
21	9	השלימו את המשפטים בעזרת מילים המנוגדות למילים המודגשות.	פתוח	לשון ומטה-לשון יחסי משמעות בין מילים: נרדפות וניגודיות	תה"ל עמ' 68-73 הישג נדרש: 8

פרק שני: טקסט מידע – "כדור פורח"

טור א'	טור ב'	הפריט	סוג הפריט	ממד ההבנה / הנושא	מתוך תכנית הלימודים פרק ג' – רכיבי החינוך הלשוני פרק ד' – הישגים נדרשים
22	10	השלימו את המשפטים במילים מתוך מחסן המילים לפי המידע שקראתם.	סגור	לשון ומטה-לשון הבנת משמעות של מילות קישור	
23	11	כתבו את צירופי המילים בלשון רבים.	פתוח	לשון ומטה-לשון התאם דקדוקי (במין, במספר) בין שמות עצם לפעלים ובין שמות עצם לשמות תואר	תה"ל עמ' 68–73 הישג נדרש: 8

פרק שלישי : טקסט שימושי – "איך למשוך ציפורים לחצר בית הספר?"

ממוך תכנית הלימודים פרק ג' – רכיבי החינוך הלשוני פרק ד' – הישגים נדרשים	ממד ההבנה / הנושא	סוג הפריט	הפריט	טור ב'	טור א'
	פרשנות והיסק הבנת הרעיונות המשתמעים ממוך הטקסטים	פתוח	מדוע כדאי לבני אדם למשוך ציפורים לחצר או לגינה לפי מה שקראתם?	24	24
תה"ל עמ' 43–45, 75–76 הישג נדרש : 4 הישג נדרש : 5	איתור מידע הבנת המשמעות הגלויה של פריטים בטקסט : עובדות, הגדרות, הסברים ורעיונות המפורשים בטקסט	פתוח	מהן הדרכים למשוך ציפורים לחצר בית הספר לפי מה שקראתם? כתבו שלוש דרכים.	25	25
תה"ל עמ' 68–73 הישג נדרש : 8	לשון ומטה-לשון התאם דקדוקי (במיון, במספר) בין שמות עצם לפעלים ובין שמות עצם לשמות תואר	סגור	הקיפו את שם התואר בכל משפט.	26	26
	איתור מידע הבנת המשמעות הגלויה של פריטים בטקסט : עובדות, הגדרות, הסברים ורעיונות המפורשים בטקסט	פתוח	יש ציפורים הנמשכות לתיבות קינון. הסבירו מדוע.	27	27
תה"ל עמ' 43–45, 75–76 הישג נדרש : 4 הישג נדרש : 5	יישום הערכה וביקורת הערכת התפקידים של טקסטים נלווים (כגון שלט, מודעה, מפה, טבלה ואיור)	ר"ב	בקטע המתאר כיצד מכינים רשת האכלה משולבים איורים. מהו תפקידם?	28	28

פרק שלישי : טקסט שימושי – "איך למשוך ציפורים לחצר בית הספר?"

ממוך תכנית הלימודים פרק ג' – רכיבי החינוך הלשוני פרק ד' – הישגים נדרשים	ממד ההבנה / הנושא	סוג הפריט	הפריט	טור א'	טור ב'
תה"ל עמ' 43–45, 75–76 הישג נדרש : 4 הישג נדרש : 5	פרשנות והיסק הבנת מילים וביטויים בהסתמך על הכתוב	ר"ב	בקטע הידעתם? (עמוד 22) כתוב: "ציפורים מסוימות אוהבות מאוד לעשות 'אמבטיית חול'. לכן כדאי להניח חול יבש או עפר דק בפינה שטופת שמש בחצר". למה הכוונה בצירוף המילים שטופת שמש?	29	29
	איתור מידע הבנת המשמעות הגלויה של פריטים בטקסט: עובדות, הגדרות, הסברים ורעיונות מפורשים בטקסט	סגור	קראו את המשפטים שלפניכם. סמנו נכון או לא נכון ליד כל משפט לפי הכתוב בקטע.	30	30
	פרשנות והיסק הבנת הרעיונות המשתמעים ממוך הטקסטים	ר"ב	בקטע מהי תיבת קינון? (עמוד 22) כתוב: "תיבת הקינון מחקה את מקומות הקינון הטבעיים של הציפורים ומספקת להן מקום נוח ובטוח". מהמשפט הזה אפשר להבין שתיבת הקינון –	31	31
	יישום הערכה וביקורת הערכת מטרותיהם של טקסטים	ר"ב	בסוף הקטע (עמוד 23) כתוב: "גלו סבלנות. לעתים עובר זמן רב, אף כמה שבועות, עד שהציפורים לומדות לזהות את המתקנים השונים ומתקרבות אליהם". במשפטים אלה יש –	32	32
תה"ל עמ' 68–73 הישג נדרש : 8	לשון ומטה-לשון זיהוי זמנים וגופים של הפועל ושימוש תקין בהם	פתוח	השלימו את המשפטים שלפניכם בפועל מתאים בזמן עתיד.	33	33

הנושא: הבעה בכתב					
טור א'	טור ב'	הפריט	סוג הפריט	ממד ההערכה / הנושא	מתוך תכנית הלימודים פרק ג' – רכיבי החינוך הלשוני פרק ד' – הישגים נדרשים
10	כ21	מה לדעתכם ירגיש פֿטריק כשיגיע לבית הספר ביום שאחרי הצלת הכלבלבים? הסבירו את תשובתכם לפי סוף הסיפור. כתבו 2–3 שורות.	פתוח	רק מבנה ולשון (הערכה הוליסטית)	
12	23	ראש העיר שבה פֿטריק מתגורר מעניק בכל שנה פרסים לתושבים על מעשים טובים שעשו. נניח שאתם תלמידים בבית הספר של פֿטריק. כתבו מכתב לראש העיר והמליצו לו להעניק את הפרס לפֿטריק. במכתבכם הסבירו מדוע פֿטריק ראוי לקבל את הפרס. כתבו 7 שורות לפחות.	פתוח	תוכן, מבנה ולשון – לפי המפרט	תה"ל עמ' 35, 40, 41, 77–78 הישג נדרש: 2 הישג נדרש: 3
18	כ6	האם הייתם מעוניינים לטוס בכדור פורח? נמקו את תשובתכם, לפי מה שקראתם בקטע מסביב לעולם ב-20 יום. כתבו 2–3 שורות.	פתוח	רק מבנה ולשון (הערכה הוליסטית)	